

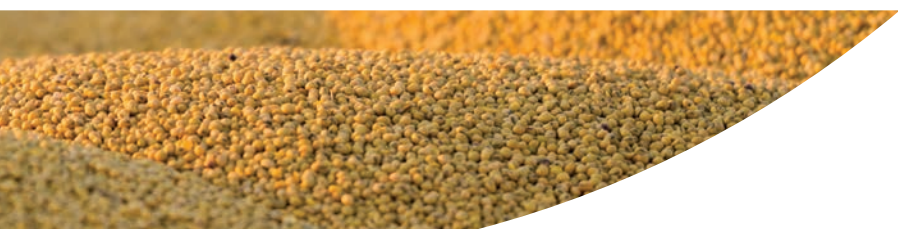
ЕТИКА

СКРІЗЬ

ЩОДНЯ

СЛОВО ГЕНЕРАЛЬНОГО ДИРЕКТОРА

Шановні колеги!

Для компанії Bunge чесність є основним принципом ведення бізнесу на світовому ринку. Ми належимо до глобальної мережі постачальників продовольства, тому на нас покладається багато людей і урядів у всьому світі. Ми служимо надзвичайно важливій меті: створенню глобальної мережі постачання продовольства та розвитку місцевих підприємств, які забезпечуватимуть мільйонам людей якісні харчові продукти за доступною ціною. Дотримання найвищих стандартів етики й чесності скрізь, де ми працюємо, є основою довіри наших клієнтів, акціонерів, працівників, і є дуже важливим для нашої репутації.

Будь ласка, не пошкодуйте часу, щоб повністю ознайомитися з нашим Кодексом бізнес-етики. Він стосується всіх нас без винятку, скрізь і щодня. Цей Кодекс допоможе вам усвідомити свою відповідальність як працівника компанії Bunge за легальне та етичне ведення бізнесу. Важливо регулярно переглядати Кодекс бізнес-етики та звертатися по роз'яснення, якщо у вас виникнуть запитання.

Ваша наполеглива робота над дотриманням вимог, викладених у цьому Кодексі, є головною запорукою наших успіхів зараз і в майбутньому. Дякую за підтримку.

Сорен Шрьодер
Головний виконавчий директор
компанії Bunge Limited

**«Найвищі стандарти
роботи скрізь
і завжди».**

ЗМІСТ

СЛОВО ГЕНЕРАЛЬНОГО ДИРЕКТОРА	i
НАШІ ЦІННОСТІ – ЦЕ НАШ ДОРОГОВКАЗ	iv
1 ВСТУП	1
Наш Кодекс бізнес-етики	
Чого очікують від мене?	
Чого ми очікуємо від наших керівників?	
Запитання та повідомлення про проблеми	
2 УВАЖНІСТЬ ДО НАШИХ КОЛЕГ	6
Повага в робочому середовищі	
Охорона здоров'я та безпека на робочому місці	
Прийом на роботу без дискримінації	
3 УВАЖНІСТЬ ДО НАШОЇ КОМПАНІЇ	11
Захист майна компанії	
Інформаційні системи та засоби зв'язку	
Конфіденційна інформація та інтелектуальна власність	
Конфлікт інтересів	
Подарунки та розваги	
4 УВАЖНІСТЬ ДО НАШИХ ДІЛОВИХ ПАРТНЕРІВ	20
Постачання безпечних високоякісних продуктів і послуг	
Справедливе ставлення до інших	
Чесна конкуренція	
Відмова від хабарництва та корупції	
Робота на міжнародному рівні	
5 УВАЖНІСТЬ ДО НАШИХ АКЦІОНЕРІВ	26
Точність бухгалтерських книг і записів	
Угоди з використанням конфіденційної інформації	
6 УВАЖНІСТЬ ДО НАШОЇ ГРОМАДИ	30
Екологічна раціональність	
Політична діяльність	
Зовнішні зв'язки з громадськістю	
РЕСУРСИ	32

Дотримання найвищих стандартів **етики й чесності** скрізь, де ми працюємо, є основою довіри **наших клієнтів, акціонерів, працівників**, і є дуже важливим для **нашої репутації**.

НАШІ ЦІННОСТІ – ЦЕ НАШ ДОРОГОВКАЗ

Наші цінності вже тривалий час визначають спосіб нашої роботи. Вони є важливими орієнтирами для кожного працівника та стандартами, за якими ми живемо.

Чесність – у кожній дії ми керуємося принципами чесності та добросовісності.

Командна робота – ми цінуємо вміння кожної особи й працюємо як єдина команда на благо компанії Bunge та наших партнерів.

Соціальна відповідальність – ми робимо свій внесок в особистісний розвиток, у соціальні та економічні структури громади, стоїмо на захисті навколишнього середовища.

Ініціативність – ми цінуємо особисту ініціативу, спрямовану на використання нових можливостей і отримання результатів.

Відкритість і довіра – ми відкриті до інших ідей та думок і довіряємо нашим працівникам.

ЕТИКА | СКРІЗЬ | ЩОДНЯ

ВСТУП

- *Наш Кодекс бізнес-етики*
- *Чого очікують від мене?*
- *Чого ми очікуємо від наших керівників?*
- *Запитання та повідомлення про проблеми*

НАШ КОДЕКС БІЗНЕС-ЕТИКИ

Компанія Bunge працює над вирішенням однієї з найважливіших проблем світової спільноти: стабільне постачання продовольства населенню, що постійно зростає. Цей Кодекс бізнес-етики («Кодекс») служить посібником з етичної поведінки та дотримання законодавства під час виконання цієї важливої місії скрізь і щодня. Тут роз'яснено стандарти, яких усі ми повинні дотримуватися, щоб утілювати в життя наші основні цінності, а також конкретні закони, правила та положення, які нас стосуються.

Усі працівники компанії Bunge, які працюють повний чи неповний робочий день або тимчасово, зобов'язані дотримуватися нашого Кодексу, виконувати всі положення й порядки Компанії, дотримуватися всіх законів, норм і правил, чинних у регіонах діяльності Bunge. Наш Кодекс стосується також Ради директорів Bunge: вони повинні дотримуватися його в будь-якій діяльності, яку вони ведуть від імені Bunge. Крім того, ми очікуємо, що всі консультанти, підрядники та інші ділові партнери, які працюють від імені Bunge, дотримуватимуться принципів, викладених у цьому Кодексі.

Наш Кодекс допомагає приймати правильні рішення, однак не може охопити всі можливі ситуації. Цей Кодекс не надає детальної інформації про кожну юридичну норму, що стосується Bunge, і не пояснює всі положення й порядки корпоративного чи місцевого рівня. У деяких випадках положення чи закони, чинні для певних регіонів або підрозділів, суворіші за стандарти нашого Кодексу. Якщо у вас виникають запитання щодо Кодексу, положень і порядків Компанії або законодавства скористайтеся ресурсами які наведено в розділі **Запитання та повідомлення про проблеми**.

Терміни «Bunge» або «Компанія» позначають компанію Bunge Limited і всі дочірні компанії в її повному або переважному володінні, філіали та спільні підприємства, які контролює Bunge. Терміни «працівник/ви» та «працівники/ми» позначають директорів, керівників і працівників компанії Bunge, якщо немає іншої чіткої вказівки.

ЧОГО ОЧІКУЮТЬ ВІД МЕНЕ?

Репутація Bunge як чесної компанії залежить від рішень, які приймає кожен із нас скрізь і щодня. Як працівники всі ми зобов'язані прочитати й виконувати Кодекс, положення й порядки Компанії та чинні закони.

Для нас неприпустимо намагатися приховати чиєсь порушення правил Кодексу, положень чи порядків Компанії або закону. Для нас неприпустимо просити сторонню особу чи дозволяти їй діяти від імені Bunge в будь-який спосіб, що порушує норми Кодексу, положення чи порядки Компанії або законодавство.

У разі виникнення будь-яких запитань чи проблем, що стосуються описаних у цьому Кодексі принципів, потрібно якомога швидше повідомити про них. Якщо ви помітили порушення або не впевнені, як правильно вчинити, скористайтеся ресурсами, які наведено в розділі **Запитання та повідомлення про проблеми**.

ЧОГО МИ ОЧІКУЄМО ВІД НАШИХ КЕРІВНИКІВ?

Тоді як кожен із нас зобов'язаний дотримуватися Кодексу, на керівників покладається ще більша відповідальність. Керівники повинні подавати приклад для наслідування та створювати таке робоче середовище, де їхні підлеглі розумітимуть свої обов'язки відповідно до цього Кодексу, положень Компанії та законодавства, а також зможуть без вагань і остраху перед покаранням ставити запитання чи повідомляти про проблеми. Якщо ви – керівник і не впевнені, як правильно відповісти на запитання працівника чи вирішити його проблему, зверніться по консультацію до ресурсів, які наведено в цьому Кодексі. Керівникам заборонено застосовувати (або дозволяти) покарання особи, яка добросовісно повідомила про можливе порушення.

ЗАПИТАННЯ ТА ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ПРОБЛЕМИ

Як отримати відповіді на запитання, які не висвітлено в цьому Кодексі?

Цей Кодекс охоплює широкий спектр питань, проте не може охопити всі можливі ситуації або дати відповіді на всі запитання, з якими ми можемо зіткнутися. Натомість цей Кодекс установлює базові стандарти та орієнтири. У разі виникнення запитань щодо Кодексу, положень і порядків Компанії або чинного законодавства слід завжди звертатися по консультацію до вказаних нижче ресурсів. Якщо в будь-який момент у вас виникли сумніви щодо того, як діяти в конкретній ситуації, зверніться по допомогу.

Чому важливо повідомляти про проблеми?

Без зволікань повідомляючи про можливе порушення, ви допомагаєте не допустити або обмежити шкоду компанії Bunge чи її репутації. Якщо ви дізналися про неетичну поведінку або підозрюєте можливе порушення цього Кодексу, будь-якого положення чи порядку Компанії або законодавства, слід негайно про це повідомити.

До кого потрібно звернутися, щоб отримати пораду чи повідомити про неналежну поведінку?

У компанії Bunge є ряд інстанцій, яким можна поставити запитання або повідомити про проблему. У будь-який момент звертайтеся до будь-якої з таких інстанцій:

- ваш безпосередній керівник або інший керівник, якому ви довіряєте;
- відділ роботи з персоналом;
- юридичний відділ;
- глобальний комітет з етики та відповідності («ГЕС»);
- наша гаряча лінія.

Багатомовна гаряча лінія доступна за адресою www.bunge.alertline.com або (для Європи) www.bungeeu.alertline.com, а також за безкоштовним номером 1-888-691-0773 для Канади й США. Список безкоштовних номерів для окремих країн наведено на порталі Bunge за адресою <http://bnaportal.na.dir.bunge.com/wps/portal/gec>.

Гарячу лінію обслуговує незалежний сторонній постачальник послуг. Лінія працює цілодобово й без вихідних. Надаючи повідомлення, рекомендовано назватися. Проте там, де це дозволено чинним законодавством, приймаються анонімні повідомлення. Конфіденційність повідомлень буде зберігатися, доки це можливо й не шкодить належному розслідуванню та вирішенню проблеми. Анонімні повідомлення будуть розглядатися, наскільки це можливо на основі отриманої інформації.

Звертайтеся до гарячої лінії відразу, щоб повідомити про такі проблеми:

- крадіжка, шахрайство чи будь-яка форма обману;
- хабарництво чи корупція;
- конфлікт інтересів;
- утиски чи дискримінація;
- недотримання норм бухгалтерського обліку чи фінансові махінації;
- загроза здоров'ю та безпеці на робочому місці;
- зловживання наркотиками чи алкоголем на роботі;
- насильство або загрозна поведінка;
- порушення цього Кодексу, положень Компанії або законів.

Добросовісне повідомлення та заборона покарання

Компанія Vunge докладає всіх зусиль, щоб створити середовище, де всі зможуть без вагань і остраху перед покаранням повідомляти про будь-яке відоме чи можливе порушення чи недотримання положень, порядків Компанії або законів. Компанія Vunge суворо забороняє покарання будь-якої особи, яка добросовісно повідомляє про проблему.

ОСНОВНИЙ ПРИНЦИП

Компанія Vunge суворо забороняє каральні дії проти особи, яка добросовісно повідомила про порушення або бере участь у розслідуванні. Це означає, що ми можемо спокійно повідомляти про порушення, не боячись негативних наслідків для роботи. Наше положення про заборону покарання захищає всіх, хто повідомляє про порушення добросовісно, навіть якщо згодом він виявить, що помилявся.

Розслідування та дисциплінарні заходи

Компанія Vinpe без зволікань реагуватиме на всі повідомлення про порушення. Як працівників нас можуть залучити для допомоги в розслідуванні щодо повідомленого можливого порушення. Ми повинні завжди забезпечувати таку співпрацю та надавати повну й точну інформацію, щоб допомогти розслідуванню.

Будь-яку особу, що порушила цей Кодекс, буде притягнуто до відповідальності та належного дисциплінарного покарання аж до звільнення включно. Зловмисне або зумисно неправдиве звинувачення чи повідомлення про порушення вважається порушенням Кодексу.

Запитання й відповіді

Олена вважає, що керівник просить її вдатися до дій, які суперечать Кодексу бізнес-етики. Що вона повинна зробити?

*Олена повинна відкрито обговорити це питання зі своїм керівником. Якщо їй не влаштовує відповідь керівника, або їй незручно з ним про це говорити, вона повинна повідомити про цю проблему будь-якій іншій інстанції, яку вказано в розділі **Запитання та повідомлення про проблеми**.*

УВАЖНІСТЬ ДО НАШИХ КОЛЕГ

- *Повага в робочому середовищі*
- *Охорона здоров'я та безпека на робочому місці*
- *Прийом на роботу без дискримінації*

ПОВАГА В РОБОЧОМУ СЕРЕДОВИЩІ

Різноманітня

До найбільших переваг компанії Bunge належить різноманітність її працівників. Bunge прагне зміцнювати атмосферу відкритості, довіри та інклюзивності, плекаючи повагу до різноманітних талантів, здібностей, походження та досвіду кожної особи. Компанія очікує, що всі ми будемо справедливо ставитися один до одного та поважати унікальний внесок кожної людини.

Дискримінація

Компанія Bunge забороняє будь-які форми незаконної дискримінації проти будь-якого працівника або претендента на працевлаштування. Тому пов'язані з працевлаштуванням рішення (як-от щодо прийому на роботу, посадового підвищення та призначення заробітної плати) необхідно приймати без огляду на будь-які захищені законом характеристики. У законодавстві різних країн можливий захист різних характеристик, однак зазвичай вони включають расу, колір шкіри, віросповідання, стать, національне походження, громадянство, вік, інвалідність, сексуальну орієнтацію, статус військового або ветерана, а також сімейний стан.

Утиски

Компанія Bunge прагне створити таке робоче середовище, де до всіх працівників ставляться з гідністю та повагою. Компанія не допускає будь-яких протизаконних утисків у будь-якій формі. Під утисками мається на увазі ворожа поведінка або зловживання щодо захищених законом характеристик особи в робочому середовищі. Як утиски можна розцінювати, наприклад, образливі або принизливі зауваження чи жарти, фізичні домагання чи неприйнятне демонстрування. Утиски можливі, зокрема, з боку колег, керівників, клієнтів чи постачальників; характер утисків може бути сексуальним (домагання) або несексуальним.

Якщо ви вважаєте, що зазнали на собі дискримінації або утисків чи спостерігали їх щодо когось, слід негайно повідомити про ситуацію будь-яку інстанцію, указану в розділі **Запитання та повідомлення про проблеми**. Майте на увазі: компанія Bunge не допустить вашого покарання за добросовісне повідомлення.

Запитання й відповіді

Іван працює на заводі Bunge з переробки сої. Він сильно кульгає. Кілька Іванових колег глузують із нього, удаючи кульгавих, і часто роблять йому образливі зауваження. Іван засмучений таким ставленням своїх колег. Що він повинен зробити?

Іван повинен повідомити про це свого керівника або будь-яку іншу інстанцію, указану в розділі **Запитання та повідомлення про проблеми**. Компанія Bunge розслідує Іванове повідомлення та вплине на ситуацію.

ПОГЛЯНЬМО БЛИЖЧЕ

Перш ніж діяти чи говорити, поставте собі вказані нижче запитання.

- ☑ *Чи виражатимуть мої слова або дії повагу?*
- ☑ *Чи сприятимуть мої слова або дії командній роботі?*
- ☑ *Чи не сприйме хтось мої слова або дії як погрозу чи образу?*

Таємниця приватного життя працівника

Vunge поважає таємницю приватного життя працівника та захищатиме особисту й конфіденційну інформацію, яку Компанія збирає для робочих чи юридичних цілей, відповідно до чинних законів про захист особистих даних. Працівники, які мають доступ до особистої інформації працівника (як-от до виданих державою ідентифікаційних номерів чи медичних записів), повинні дотримуватися всіх відповідних положень і законів про таємницю приватного життя та захист конфіденційних даних, що стосуються збирання, використання та розповсюдження такої інформації.

Поважаючи наше право на таємницю приватного життя, компанія Vunge зберігає за собою право інспектувати приміщення та майно Компанії, як-от комп'ютери, телефонні записи, камери схову, електронну пошту, файли, ділові документи та робочі місця. Якщо інше не передбачено чинним законодавством, ми не розраховуємо на таємницю приватного життя, користуючись послугами чи обладнанням, які надає Компанія.

ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я ТА БЕЗПЕКА НА РОБОЧОМУ МІСЦІ

Безпечні умови праці

У компанії Bunge важливість чи терміновість роботи ніколи не виправдовує нехтування правилами безпеки. Компанія Bunge докладає всіх зусиль, щоб розвинути культуру роботи без нещасних випадків. Для цього в ході постійного вдосконалення правила безпеки інтегруються в робочі процеси на всіх об'єктах і підприємствах. Незалежно від місця роботи й характеру робочих обов'язків безпека має завжди бути на першому місці. Ми повинні дотримуватися всіх положень Bunge, а також чинних законів і норм, установлених для запобігання ризикам на робочому місці, сприяти розвитку здорового й безпечного робочого середовища. Ми ніколи не прагнемо до продуктивності чи прибутків коштом безпеки.

Про нещасний випадок або обставини, які можуть загрожувати здоров'ю та безпеці на робочому місці, слід без зволікань повідомити свого керівника або будь-яку іншу інстанцію, указану в розділі **Запитання та повідомлення про проблеми**. Додаткова інформація та рекомендації надається в таких документах: *Глобальне положення про безпеку й охорону здоров'я та Глобальні правила безпеки*.

Насильство на роботі

У компанії Bunge цілковито неприпустиме будь-яке насильство, включно з погрозами, залякуванням чи насильницькими діями. Bunge забороняє приносити чи зберігати зброю на території Компанії. Якщо ви довідалися про будь-яку загрозу насильства, потрібно негайно повідомити про це свого керівника чи будь-яку іншу інстанцію, указану в розділі **Запитання та повідомлення про проблеми**.

Зловживання психотропними речовинами

Вихід на роботу під дією алкоголю чи наркотичних речовин загрожує безпеці та здоров'ю самого працівника та інших. Як працівникам нам заборонено зберігати та вживати на робочому місці алкоголь, незаконні препарати, речовини контрольованого обігу, застосовані не за призначенням рецептурні чи безрецептурні ліки та працювати під їхнім впливом.

ЕТИКА | СКРІЗЬ | ЩОДНЯ

ПРИЙОМ НА РОБОТУ БЕЗ ДИСКРИМІНАЦІЇ

Компанія Vunge поважає права всіх працівників. Ця повага виражається нашим чітким дотриманням усіх чинних законів про заробітну плату та робочий час скрізь, де ми працюємо. Vunge також визнає право працівників на свободу об'єднань. Vunge очікує, що її ділові партнери та постачальники дотримуватимуться принципів цього Кодексу, зокрема поважатимуть права людини, ставитимуться до своїх працівників із гідністю та повагою та виконуватимуть усі чинні закони про працевлаштування. Ми відмовляємося співпрацювати з постачальником, який свідомо наймає чи експлуатує дітей або використовує примусову працю. Додаткову інформацію та рекомендації подає *Глобальне положення про працю*.

Запитання й відповіді

На виробничому обладнанні не працює закритий клапан. Його вдається замінити лише через кілька днів. Керівник Геннадія нагадав йому бути обережнішим і попросив продовжити роботу з несправним обладнанням, щоб на цій виробничій ділянці не знизилися показники продуктивності. Геннадій вважає, що це неправильно. Що він повинен зробити?

*Геннадій має слухність. Важливість чи терміновість роботи ніколи не виправдовує нехтування правилами безпеки. Геннадій повинен повідомити про цю ситуацію іншого керівника або будь-яку іншу інстанцію, указану в розділі **Запитання та повідомлення про проблеми**.*

ЕТИКА | СКРІЗЬ | ЩОДНЯ

УВАЖНІСТЬ ДО НАШОЇ КОМПАНІЇ

- *Захист майна Компанії*
- *Інформаційні системи та засоби зв'язку*
- *Конфіденційна інформація та інтелектуальна власність*
- *Конфлікт інтересів*
- *Подарунки та розваги*

ЗАХИСТ МАЙНА КОМПАНІЇ

Кожен із нас як працівник зобов'язаний належно захищати й відповідально використовувати майно Компанії, щоб уникнути втрат, пошкоджень, крадіжок, несанкціонованого використання та марних витрат. До майна Компанії належить фізичне майно, як-от приміщення, витратні матеріали, обладнання, матеріальні цінності, транспорт і кошти Компанії. До майна Компанії також належать нематеріальні активи, як-от конфіденційна та запатентована інформація, інтелектуальна власність та інформаційні системи. Бережіть майно, яке вам довірила компанія Bunge, використовуйте його ефективно та захищайте від несанкціонованого користування. Ми повинні чесно користуватися коштами Компанії, дотримуючись її відповідних положень.

ОСНОВНИЙ ПРИНЦИП

Ось приклади незаконного привласнення ресурсів Компанії: вилучення продуктів чи матеріалів для власного користування, оплата власних витрат кредитними картками Компанії, виведення активів Компанії шляхом шахрайства чи привласнення.

Запитання й відповіді

Микола повіз свою колегу Дарину обідати власним автомобілем. На зворотній дорозі Микола зупинився заправити автомобіль і розрахувався кредитною карткою Компанії. На запитання Дарини Микола відповів, що він тільки вдруге оплатив пальне кредитною карткою Компанії. Він сказав, що Компанія «заборгувала» йому за понаднормову роботу. Що повинна зробити Дарина?

*Bunge розраховує на те, що працівники чесно користуватимуться ресурсами Компанії. Дарина слушно вважає, що Миколі не слід використовувати картку Компанії для особистих витрат. Оскільки Дарина дізналася про зловживання ресурсами Компанії, вона повинна повідомити про це. Їй слід звернутися до будь-якої інстанції, указаній в розділі **Запитання та повідомлення про проблеми.***

ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ ТА ЗАСОБИ ЗВ'ЯЗКУ

Належне використання технологічних засобів Компанії

Компанія Bunge надає нам широкий спектр технологічних ресурсів для щоденної праці в інтересах Компанії. Ми несемо відповідальність за обертання наданих нам ресурсів і технологічних засобів, як-от ноутбуків, мобільних телефонів, планшетів і програмного забезпечення. Кожен із нас зобов'язаний запобігати пошкодженню, псуванню, утратам і несанкціонованому доступу до цих ресурсів. Використання технологічного ресурсу для особистих цілей припустиме лише за умови, що таке використання обмежене й не порушує правил. Неприпустимо, щоб використання будь-яких ресурсів Компанії заважало виконанню робочих зобов'язань перед Bunge чи суперечило положенням Компанії.

Суворо заборонено використовувати системи Компанії (зокрема, електронну пошту, систему обміну миттєвими повідомленнями, Інтернет або портал Bunge) для незаконної, неетичної чи будь-якої іншої діяльності, що суперечить цьому Кодексу або положенням Компанії. Додаткову інформацію про використання технологічних ресурсів Компанії подає [Положення про електронні комунікації](#).

Соціальні мережі

Соціальні мережі істотно вплинули на те, як ми поширюємо інформацію. Вони дають нам нові можливості для спілкування та співпраці – але й більші можливості нашкодити компанії Bunge. У різних країнах світу діє ряд законів, які регулюють повідомлення Компанії про себе та свою продукцію. Отже, якщо ваша посада в Компанії передбачає розміщення дописів у соціальних мережах, ви повинні дотримуватися відповідних положень і рекомендацій юридичного відділу та/або відділу зв'язків із громадськістю.

ПОГЛЯНЬМО БЛИЖЧЕ

Слід пам'ятати, що електронні повідомлення (як-от електронні листи, SMS-повідомлення та дописи в Інтернеті) являють собою постійні записи з можливістю передавання, які можуть впливати на репутацію нашої Компанії. Якщо у вас виникають запитання щодо санкціонованості або прийнятності повідомлень на певну тему, зверніться по консультацію до відділу зв'язків із громадськістю або до будь-якої інстанції, указаній в розділі [Запитання та повідомлення про проблеми](#).

Запитання й відповіді

Марта читає галузеві блоги з відгуками на продовольчу продукцію. У певному дописі автор різко критикує продукт Bunge. Марта вважає, що такі зауваження цілком хибні й дезінформують громадськість про компанію Bunge. Вона вирішила захистити Компанію у власному блозі. Вона впевнена, що може надати переконливі аргументи, бо має доступ до внутрішніх досліджень, недоступних для людей за межами організації. Чи правильний спосіб вибрала Марта, щоб виправити ситуацію?

Ні. Інформація на зразок результатів досліджень являє собою конфіденційну власність компанії. Ми повинні захищати таку власність, а не оприлюднювати її в мережі. Щоб виправити ситуацію, Марті слід звернутися до відділу зв'язків із громадськістю, який зможе вибрати найдоречнішу відповідь. Даючи змогу відповідній команді спеціалістів вирішити ситуацію у сфері зв'язків із громадськістю, ми забезпечуємо послідовне інформування про компанію Bunge та її продукцію.

КОНФІДЕНЦІЙНА ІНФОРМАЦІЯ ТА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ

Конфіденційна інформація

Ми зобов'язані оберігати конфіденційну інформацію компанії Bunge. Конфіденційну інформацію слід використовувати виключно для робочих цілей і розголошувати лише вповноваженим особам на підставі службової необхідності. Крім того, кожен із нас повинен зберігати конфіденційність будь-якої неpubлічної інформації, отриманої від третьої сторони в рамках ділових відносин. Зобов'язання щодо конфіденційності зберігають чинність після звільнення з компанії Bunge. Ця ж рекомендація стосується спілкування з особами в рамках нашої організації та за її межами. Конфіденційну інформацію можна розголошувати в межах компанії Bunge лише на підставі службової необхідності. Особливо дбайте про захист приміщень, комп'ютерів, документів та інших секретних матеріалів, щоб запобігти розголошенню конфіденційної інформації. Крім того, ми повинні уникати обговорення конфіденційної інформації там, де її можуть підслухати, зокрема в ресторанах, залах відпочинку, таксі, літаках, ліфтах чи місцях загального користування на території Компанії.

Якщо ви зіткнетеся з вимогами розголосити конфіденційну інформацію для дотримання законних чи нормативних правил, зверніться по консультацію до юридичного відділу. Додаткову інформацію подають *Положення про захист конфіденційної інформації* та *Корпоративні положення про розголошення інформації*.

Інтелектуальна власність

Ми повинні захищати права інтелектуальної власності Компанії та стежити за їх дотриманням. **Інтелектуальна власність** позначає продукцію людського інтелекту, як-от запатентовані розробки, торгові марки, комерційні таємниці, винаходи чи технологічні процеси. Закон захищає наше право на цю власність так само, як і на будь-яку іншу форму фізичної власності. Наскільки це дозволяє законодавство, право на всю інтелектуальну власність, створену за допомогою матеріалів Компанії, в оплачуваній Компанією час, за рахунок Компанії або в рамках виконання наших обов'язків, належить компанії Bunge. Розраховуючи на повагу до наших прав на інтелектуальну власність, ми й самі повинні поважати права інших, зокрема дотримуватися ліцензійних та інших подібних угод. Додаткову інформацію подає розділ **Справедливе ставлення до інших** нижче.

ЧИ ВІДОМО ВАМ?

Конфіденційна інформація – це неопублічна інформація, яка в разі оприлюднення може надати перевагу конкурентам або завдати шкоди компанії Bunge чи нашим діловим партнерам і клієнтам. Ось приклади конфіденційної інформації:

- бізнес-плани;
- фінансові прогнози та оцінки;
- неопублічна фінансова інформація;
- плани можливого злиття, придбання чи відділення активів;
- списки клієнтів, маркетингові стратегії та інформація про ціноутворення;
- комерційні таємниці;
- відомості, захищені угодами про конфіденційність або правом не розголошувати доручення клієнта.

КОНФЛІКТ ІНТЕРЕСІВ

Ми повинні завжди діяти в найкращих інтересах компанії Bunge. **Конфлікт інтересів** виникає тоді, коли наші особисті інтереси (включно з інтересами членів наших сімей, друзів і знайомих) можуть перешкодити нам приймати зважені об'єктивні рішення від імені компанії Bunge. Ми повинні уникати потенційних конфліктів інтересів, включно з *видимістю* такого конфлікту. Адже навіть видимість конфлікту може поставити під сумнів наші мотиви.

Якщо ви вважаєте або підозрюєте, що опинилися в ситуації конфлікту інтересів, ви зобов'язані без зволікань повідомити про це свого керівника, юридичний відділ або ГЕС. Щорічний запит на повідомлення про потенційні конфлікти інтересів у письмовій формі не скасовує зобов'язання повідомляти про нові конфлікти інтересів протягом року. Крім того, вам слід дотримуватися будь-яких місцевих процедур і порядків щодо повідомлення про конфлікт інтересів.

У рамках цього Кодексу неможливо описати всі ситуації, які можуть призвести до конфлікту інтересів або його видимості. У наступних підрозділах описано деякі типові ситуації виникнення конфліктів.

Зовнішнє працевлаштування та зв'язки в бізнесі

Кожен із нас зобов'язаний дбати про те, щоб працевлаштування за межами компанії Bunge не мало негативного впливу на нашу робочу ефективність і не спричиняло конфлікту інтересів. Про будь-яке додаткове працевлаштування необхідно сповістити свого керівника. Ви не можете займати посаду директора, службовця, консультанта, працівника чи будь-яку іншу посаду на будь-якому підприємстві, яке є конкурентом Bunge або веде чи має намір вести бізнес із Bunge, без попередньої письмової згоди вашого керівника, юридичного відділу або GEC.

Фінансові інтереси

Вам і близьким членам вашої родини заборонено мати фінансові чи інші вигоди на будь-яких підприємствах, які ведуть бізнес або конкурують із компанією Bunge, якщо ви не отримали письмовий дозвіл свого керівника, юридичного відділу або GEC. Однак дозволено володіти випущеними в обіг акціями в обсязі до 1% (або більше 1% через відкриті фонди або подібні недискреційні некеровані домовленості) будь-якої компанії з котируванням на біржі.

Робота з членами родини

Ми повинні дбати про те, щоб уникати будь-яких конфліктів інтересів між нашими особистими та діловими стосунками. Наприклад, керівники не можуть мати серед підлеглих своїх дружин чи найближчих родичів. Крім того, пов'язані родинними зв'язками працівники Bunge не можуть нести спільної відповідальності за контроль чи аудит значущих активів компанії Bunge. Також компанія Bunge не прийматиме на роботу членів близької родини директора чи керівника високого рангу, якщо на таке працевлаштування не отримано схвалення від генерального юрисконсульта.

Запитання й відповіді

Романа нещодавно перевели на роботу на зерновий елеватор поблизу міста, де він проживає, і підвищили до посади менеджера. Його дядьки володіють фермерським господарством неподалік, і він дізнався, що вони іноді продають зерно компанії Bunge. Романа непокоїть, що це може спричинити конфлікт інтересів з огляду на його нову посаду в компанії Bunge. Що він повинен зробити?

Романове занепокоєння слушне. Йому слід повідомити про цю ситуацію свого керівника, юридичний відділ або GEC. Потрібно ретельно розглянути цю ситуацію та вжити відповідних заходів, щоб вирішити проблему з потенційним конфліктом інтересів.

? ЧИ ВІДОМО ВАМ?

Описані ситуації конфлікту інтересів не охоплюють всі можливі випадки, коли ваша відданість Компанії фактично або видимо зазнає випробувань. Ви зобов'язані якомога розсудливіше оцінювати будь-який потенційний конфлікт інтересів і повідомляти про всі сумнівні ситуації свого керівника, юридичний відділ або GEC, щоб отримати потрібні рекомендації.

Корпоративні можливості

Ми в жодному разі не повинні конкурувати з компанією Bunge чи використовувати майно, інформацію Компанії або нашу посаду в Bunge для отримання особистої вигоди. Тому ми ніколи не повинні привласнювати для себе (або для близьких родичів) будь-які пов'язані з нашим бізнесом ділові або інвестиційні можливості, що можуть трапитися під час нашого працевлаштування, без попереднього погодження з компанією Bunge. Усі ми зобов'язані всіма можливими способами відстоювати законні інтереси компанії Bunge. Крім того, для нас неприпустимо допомагати іншим використовувати для власної вигоди (або вигоди друзів чи членів родини) такі ділові чи інвестиційні можливості.

Запитання й відповіді

Лариса працює у відділі закупівлі, приймає цінові пропозиції від постачальників і проводить тендер. Брат Лариси є власником однієї з компаній, яка бере участь у тендері, однак у компанії Bunge ніхто не знає про їхні родинні зв'язки. Лариса обдумує, чи не відкинути дві цінові пропозиції, нижчі від пропозицій компанії її брата. Вона вагається між відданістю своїй родині та компанії Bunge. Що слід зробити Ларисі?

Лариса повинна повідомити про ці родинні зв'язки свого керівника, юридичний відділ або GEC та усунути від процесу тендеру. Кожен працівник зобов'язаний працювати в інтересах Bunge.

ПОДАРУНКИ ТА РОЗВАГИ

Обмін знаками ділової люб'язності, як-от подарунками чи запрошеннями, є досить поширеною практикою, що сприяє доброзичливим стосункам між компаніями та їхніми клієнтами чи діловими партнерами. Однак незалежно від того, пропонуємо ми їх чи отримуємо, подарунки та розваги можуть спричинити справжній або видимий конфлікт інтересів, а тому вимагають уважного обміркування. Як працівники ми повинні завжди стежити за тим, щоб надання чи приймання будь-яких подарунків чи розваг відповідало вимогам нашого Кодексу та всіх чинних положень і законів. Заборонено прямо чи опосередковано надавати, пропонувати чи отримувати будь-які подарунки чи розваги, які можуть справляти видимість впливу на ділові рішення або поставити під загрозу незалежність суджень.

Будь-яку пропозицію подарунку чи інший вияв ділової люб'язності, вартість яких перевищує символічну, необхідно узгоджувати з безпосереднім керівником. Також необхідно негайно повідомляти GEC або юридичний відділ про будь-які пропозиції готівки, виплати чи «комісійних».

Запитання й відповіді

Петрові запропонували два квитки на Чемпіонат світу з футболу. Квитки пропонує постачальник, який саме веде переговори про поновлення великого контракту з компанією Bunge. Петро повідомив свого керівника, і той вирішив, що від цього подарунка слід відмовитися. Чи правильно вчинив Петро?

Так. У цій ситуації було цілком правильно звернутися по пораду до керівника, перш ніж приймати подарунок, вартість якого перевищує символічну. Крім того, оскільки Bunge саме веде переговори про поновлення контракту з цим постачальником, така пропозиція може розглядатися як спроба вплинути на результати переговорів.

Ми можемо пропонувати або отримувати розваги чи пригощання, якщо основна їхня мета – підтримання ділових стосунків. Пригощання або розваги мають регулюватися узвичаєною практикою місцевого бізнесу та галузі з дотриманням вимог місцевого законодавства. Не дозволені будь-які дії, що можуть вважатись екстравагантними або поставити компанію Bunge в незручне становище. Будь-яка пропозиція пригощання чи розваги, яка передбачає поїздку або ночівлю, вимагає попереднього схвалення від вашого керівника. Надаючи або отримуючи вияви ділової люб'язності, завжди керуйтеся здоровим глуздом і розважливістю, щоб не справити враження недоречності чи конфлікту інтересів.

ПОГЛЯНЬМО БЛИЖЧЕ

У цілому ми як працівники компанії Bunge можемо пропонувати чи приймати подарунки, пригощання чи розваги за таких умов:

- ☑ *їхня вартість є символічною;*
- ☑ *це не готівка чи її еквівалент;*
- ☑ *це робиться не часто;*
- ☑ *це доречно доповнення ділових стосунків;*
- ☑ *це відповідає узвичаєній практиці місцевого бізнесу та галузі;*
- ☑ *це не створює фактичного або видимого зобов'язання для отримувача;*
- ☑ *це не порушує місцеве законодавство або положення компанії отримувача;*
- ☑ *на це отримано необхідні дозволи внутрішніх інстанцій відповідно до всіх вимог.*

Як описано в розділі **Уважність до наших ділових партнерів – відмова від хабарництва та корупції**, надання подарунків і розваг державним службовцям передбачає додаткові вимоги та міркування.

УВАЖНІСТЬ ДО НАШИХ ДІЛОВИХ ПАРТНЕРІВ

- *Постачання безпечних високоякісних продуктів і послуг*
- *Справедливе ставлення до інших*
- *Чесна конкуренція*
- *Відмова від хабарництва та корупції*
- *Робота на міжнародному рівні*

ПОСТАЧАННЯ БЕЗПЕЧНИХ ВИСОКОЯКІСНИХ ПРОДУКТІВ І ПОСЛУГ

Усі ми відповідальні за те, щоб виправдовувати довіру наших клієнтів, завжди дбаючи про безпечність і високу якість наших продуктів і послуг. Усі наші технологічні процеси, продукти й послуги мають щонайменше відповідати всім чинним нормам безпеки та охорони здоров'я. Кожен із нас відповідає за дотримання законів щодо безпечності продуктів і охорони здоров'я.

СПРАВЕДЛИВЕ СТАВЛЕННЯ ДО ІНШИХ

Справедлива співпраця з клієнтами

Компанія Bunge докладає всіх можливих зусиль, щоб поводитися з нашими клієнтами етично, справедливо та з дотриманням усіх чинних законів. Наші угоди з клієнтами відображають цінність ділових стосунків із ними. Уся інформація про продукти й послуги має бути чесною, повною та відповідати дійсності. Неприпустимо обманювати чи вводити в оману наших наявних чи потенційних клієнтів.

Вибір постачальників

Ми цінуємо наших постачальників і прагнемо співпрацювати з організаціями, які виконують чинні закони й дотримуються принципів, відповідних викладеним у цьому Кодексі. Ми приймаємо рішення про вибір постачальника на підставі правомірних ділових критеріїв, а не особистих стосунків чи інтересів. Ідеться, зокрема, про такі критерії: якість продукції та послуг, вартість, надійність і досвід.

ЧЕСНА КОНКУРЕНЦІЯ

Діяльність компанії Bunge регулюється законами про конкуренцію, що діють у більшості країн, де ми працюємо. Ми повинні завжди дотримуватися правил чесної конкуренції та відповідних законів. Для нашого успіху найважливіше ніколи не вдаватися до дій, які можуть зашкодити нашій репутації як Компанії, що дотримується високих стандартів комерційної чесності та етичної ділової поведінки.

Уникнення невідповідних угод

Компанія Bunge досягає успіху завдяки активній, але чесній конкуренції на ринку. Закони про конкуренцію або антимонопольні закони мають на меті встановити правила чесної конкуренції, а політика компанії Bunge зобов'язує повністю дотримуватися відповідних законів про конкуренцію в юрисдикціях, де ми працюємо. Зокрема, ми виявляємо обачність у будь-яких ситуаціях взаємодії з конкурентами Bunge (наприклад, щодо участі в галузевих конференціях чи торгових об'єднаннях). Загалом закони про конкуренцію забороняють будь-які домовленості з конкурентами, що можуть стримувати вільну торгівлю. Ось типові приклади таких домовленостей: фіксування цін, обмеження виробітку, фальсифікація цінових пропозицій і розподіл ринків, територій чи клієнтів. Ми також повинні уникати будь-яких домовленостей, що передбачають неприйнятне формування товарних пакетів, фіксацію цін на перепродаж чи бойкотування певних клієнтів. Слід мати на увазі, що незаконними є не лише офіційні й письмові, але й будь-які домовленості такого типу. Навіть усні неофіційні домовленості можуть бути порушенням законів про конкуренцію. Закони про конкуренцію бувають досить складні й різняться в різних країнах. Щоб отримати докладнішу інформацію та рекомендації, перегляньте наш [Посібник із дотримання законів про конкуренцію](#) та звертайтеся із запитаннями до юридичного відділу.

Інформація про конкурентів

Щоб зберігати конкурентоспроможність, компанії Bunge дуже важливо вчасно отримувати інформацію про розвиток галузі, зокрема інформацію про наших конкурентів. Така практика прийнятна й дозволена, однак використовувати можна тільки інформацію, отриману чесним і законним способом. Наприклад, завжди прийнятно переглядати будь-яку публічну інформацію, зокрема в галузевих журналах, прес-релізах чи на веб-сайтах компаній. Не можна збирати непублічну інформацію незаконним чи неетичним способом, як-от хитрощами чи маніпуляціями. Так само в жодному разі не можна залучати третю сторону до збирання інформації про конкурентів, яку неприйнятно збирати особисто.

Якщо вам пропонують конфіденційну або захищену правом власності інформацію, яку, на вашу думку, здобуто в неприйнятний спосіб, необхідно негайно повідомити про це юридичний відділ.

Запитання й відповіді

До Андрія, працівника компанії Bunge, звернувся його однокурсник Кирило, який працює в компанії, з якою ми конкуруємо. Кирило пропонує стратегію, яка допоможе їм обом збільшити обсяги продажів, розподіливши території. Чи повинен Андрій підтримати план Кирила?

Ні. Розподіл клієнтів або географічних територій вважається порушенням закону в більшості юрисдикцій, але компанія Bunge забороняє такі дії в будь-якій місцевості. Якщо конкурент колись заведе мову про розподіл територій, припиніть цю розмову негайно. Негайно повідомте юридичний відділ про спробу узгодити будь-які дії, що суперечать чесній конкуренції.

ВІДМОВА ВІД ХАБАРНИЦТВА ТА КОРУПЦІЇ

Хабарі та «комісійні»

Наша Компанія досягає своїх ділових цілей чесно та з дотриманням законів незалежно від того, де ми працюємо. Ми дотримуємося чинного законодавства США та інших країн діяльності про запобігання хабарництву та корупції. Зокрема, ми дотримуємося Закону про боротьбу з корупцією в зовнішньоекономічній діяльності США.

Хабарництво означає пропозиції будь-яких цінностей для отримання вигоди чи продовження співпраці, отримання будь-яких ділових переваг чи впливу на рішення. Для нас неприйнятно пропонувати, вимагати, приймати чи висловлювати готовність прийняти будь-яку форму оплати, що може вважатися хабаром (зокрема, «комісійні»). Крім того, для нас неприйнятно просити третю сторону давати або пропонувати будь-які хабарі від нашого імені.

«Комісійні» – це гроші, виплачені як винагорода за укладення чи сприяння укладенню ділових домовленостей.

Додаткову інформацію та рекомендації подає [Положення про дотримання антикорупційних правил](#).

ЧИ ВІДОМО ВАМ?

Ми повинні дбати про те, щоб треті сторони, вибрані як представники Bunge (наприклад, консультанти, агенти, представники, перевізники, інші логістичні агенти та партнери в спільних підприємствах), знали й виконували ці закони про боротьбу з корупцією під час роботи на нашу Компанію, оскільки Компанія може бути відповідальною за їхні дії.

Взаємодія з державними службовцями

Взаємодія з державними службовцями ставить перед нами додаткові труднощі. Незалежно від характеру взаємодії з державними службовцями (як із клієнтами чи як із регулятивними органами) ми повинні скрізь і щодня забезпечувати її відповідність нашим етичним нормам. Під час взаємодії з державними службовцями від нас вимагається знання й дотримання різних застосовних законів про боротьбу з корупцією. Навіть незначні подарунки чи недороге пригостання, надані державним службовцям або членам їхніх сімей, можуть вважатися неприйнятними чи незаконними й розцінюватися як хабар. (Див. докладнішу інформацію в попередньому розділі – [Подарунки та розваги](#).)

Закони, що регулюють взаємодію з державними службовцями, досить складні. Компанія Bunge та відповідальний працівник можуть зазнати серйозного цивільного та кримінального покарання за подібні порушення. Якщо у вас виникають запитання щодо взаємодії з державними службовцями, або якщо ви спостерігали чи підозрюєте хабарництво, негайно зверніться до юридичного відділу або GEC.

Додаткову інформацію та рекомендації подає [Положення про дотримання антикорупційних правил](#).

Запитання й відповіді

Ченг – директор заводу Bunge з рафінування харчової олії. На цей завод регулярно навідується той самий державний інспектор з охорони здоров'я. Нещодавно інспектор заявив, що виявив певні відхилення, і пригрозив закрити завод, якщо Ченг не погодиться сплатити інспекторові невелику суму. Ченга непокоїть можлива зупинка виробництва. Оскільки сума невелика, чи може він заплатити, щоб завод і далі працював?

Ні. Ченгу може здаватися, ніби він допомагає Компанії, рятуючи завод від зупинки виробничого процесу. Однак у такій ситуації виплата інспектору з охорони здоров'я вважається хабаром: адже мета виплати – вплинути на висновок інспектора щодо заводу. Ченг не повинен погоджуватися на виплату. Він має негайно звернутися до юридичного відділу або GEC.

Боротьба з відмиванням грошей

Ми дотримуємося всіх законів, які забороняють відмивання грошей або фінансування протиправних чи незаконних цілей. Зокрема, це означає, що ми не можемо брати участь в операціях із залученням коштів, отриманих злочинним шляхом на зразок шахрайства, тероризму чи наркоторгівлі. Такі дії можуть суперечити законам про боротьбу з відмиванням грошей і тероризмом.

Відмивання грошей відбувається, коли особи або група осіб намагаються приховати прибутки від незаконної діяльності чи створити враження, ніби незаконні капітали отримано із законних джерел. Ми повинні дбати про те, щоб компанія Bunge вела бізнес тільки з клієнтами й діловими партнерами з доброю репутацією, законними цілями та коштами. Тому ми повинні виявляти особливу обачність у випадках «тривожних ознак», як-от запитів на оплату готівкою чи інших незвичних платіжних умов.

Проблеми відмивання грошей чи боротьби з тероризмом можуть бути дуже складними. Зіткнувшись із будь-якою операцією, яка здається вам підозрілою, слід звернутися до юридичного відділу або GEC.

РОБОТА НА МІЖНАРОДНОМУ РІВНІ

Експортно-імпорتنі операції

Ми сумлінно дотримуємося всіх правил, що регулюють нашу діяльність на міжнародному рівні. Кожен працівник, залучений до експорту або імпорту товарів чи послуг, повинен розуміти й виконувати наше [Положення про підтримку економічних санкцій](#) і закони щодо експорту, реекспорту чи імпорту.

Економічні санкції та бойкоти

Як учасник світової корпоративної спільноти наша Компанія підтримує всі відповідні економічні санкції та закони боротьби з бойкотами. **Економічні санкції** – це обмеження, які уряди й міжнародні організації накладають на конкретні країни, осіб або організації. Зокрема, можливе обмеження таких дій: переведення капіталів, грошових виплат, надання послуг, фінансових стосунків, експорту та імпорту, а також подорожей до певних країн. Компанія Bunge дотримується всіх відповідних обмежень скрізь, де ми працюємо.

Крім того, ми, зокрема, підтримуємо закони про запобігання бойкотам, що забороняють компаніям підтримку або сприяння певним міжнародним бойкотам. Якщо ви отримаєте прохання, пов'язане з бойкотом, потрібно негайно звернутися по консультацію до юридичного відділу. Такі прохання необхідно відхилити та повідомляти про них регулюючі органи.

Обмеження за цими законами досить часто змінюються без попередження. Якщо у вас є запитання щодо законів про економічні санкції або положень чи законів про запобігання бойкотам, негайно звертайтеся до юридичного відділу. Недотримання цих законів може призвести до суворого покарання, включно з цивільною та кримінальною відповідальністю.

Запитання й відповіді

Елізабет як працівниця компанії Bunge отримала від громадської організації замовлення на постачання великого обсягу зерна до країни, яка нещодавно постраждала від засухи. Вона знає, що ця країна підпадає під санкції, накладені окремими урядами, однак вважає, що особливий статус громадської організації дає змогу на законних підставах надіслати таку гуманітарну допомогу, тому замовлення можна виконати. Чи правильно вирішила Елізабет?

Ні. Елізабет повинна керуватися Положенням Bunge про підтримку економічних санкцій, зокрема обов'язковими порядками перевірки клієнтів, щоб забезпечити повну відповідність Bunge законам про санкції. Оскільки ці закони складні та підлягають частим змінам, з будь-якими запитаннями слід звернутися до юридичного відділу.

УВАЖНІСТЬ ДО НАШИХ АКЦІОНЕРІВ

- Точність бухгалтерських книг і записів
- Угоди з використанням конфіденційної інформації

ТОЧНІСТЬ БУХГАЛТЕРСЬКИХ КНИГ І ЗАПИСІВ

Чесний і точний бухгалтерський облік

Наші акціонери розраховують, що кожен із нас дбатиме про точне й повне ведення бухгалтерських книг і записів. Ці документи є основою для наших відкритих заяв для громадськості та облікових матеріалів. Вони мають точно відображати операції Компанії та її фінансовий стан. Як працівники ми повинні дбати про те, щоб інформація в записах Bunge була повною, точною та зрозумілою. Для нас неприпустимо фальсифікувати будь-які трансакції або вводити в оману щодо їх справжнього характеру. Нам також суворо заборонено проводити будь-які трансакції без відображення в наших облікових книгах і записах.

Запитання й відповіді

Михайло проводить фізичну інвентаризацію в зерновому елеваторі Bunge. Він помічає невелику розбіжність. Замість клопотів зі з'ясуванням причини він вирішує підправити цифри, щоб усунути розбіжність. Чи правильно діє Михайло в цій ситуації?

Ні. Можливо, Михайло вважає, ніби вносити невеличкі правки до звітів чи числових даних Компанії цілком нормально, однак ми зобов'язані надавати у звітах тільки повну й точну інформацію. Михайлові слід спробувати знайти причину розбіжності. Якщо йому не вдасться вирішити проблему самостійно, слід спитати поради у свого керівника або відділу контролю.

Оприлюднення фінансових даних і шахрайство

Кожен із нас повинен дбати про те, щоб фінансові показники Компанії (місцеві та зведені) були точні й відповідали дійсності. Як компанія, що працює в США, Bunge зобов'язана подавати різні фінансові звіти та інші документи до регулятивних органів США. Ці документи мають подаватися вчасно й бути точними.

Працівники компанії Bunge повинні дотримуватися всіх юридичних і нормативних вимог до звітності, а також дотримуватися правил внутрішнього аудиту Bunge. Неточність, неповнота або невчасність бухгалтерського обліку та звітності можуть призвести до відповідальності всіх причетних осіб, а також до дисциплінарного покарання (включно зі звільненням). Усі працівники зобов'язані якомога швидше повідомляти про будь-які підозрілі відхилення в обліку чи в аудиті.

Для нас категорично неприпустимо вдаватися до шахрайства. Це ставить під загрозу нашу основну цінність – порядність. Шахрайство відбувається, коли працівник зловживає ресурсами Компанії або навмисно приховує, змінює, фальсифікує чи опускає інформацію для своєї власної вигоди або вигоди інших. Додаткову інформацію та рекомендації подає [Глобальне положення про шахрайство та посадові порушення](#).

Документообіг

Документи Bunge мають відповідати законам і нормам, зокрема вимогам до гігієни й безпеки праці та стандартам бухгалтерської звітності. Інформація, яку створює компанія Bunge, вважається діловим документом незалежно від характеру. Ділові документи, з якими ви працюєте, слід підтримувати, зберігати та знищувати відповідно до [Положення про обіг і зберігання документів](#), а також місцевих рекомендацій. Якщо ви знаєте, що контролюєте якісь документи, пов'язані із судовими розглядами чи розслідуваннями, ви не повинні змінювати, приховувати чи знищувати будь-які відповідні документи, доки не отримаєте відповідних вказівок. Це називається **зберіганням для судових потреб**. Якщо у вас виникли запитання щодо того, чи підлягає документ зберігання для судових потреб, зверніться до юридичного відділу.

Аудити та розслідування

Компанія Bunge повинна співпрацювати із зовнішніми та внутрішніми аудиторами та інспекторами, а також із державними органами, які проводять інспекцію чи вивчають продукти або діяльність Bunge. Для нас як працівників неприпустимо намагатися втрутитися чи неналежно впливати на інспекцію чи перевірку. Якщо під час аудиту або розслідування виникають запитання, зверніться до свого керівника, юридичного відділу чи GEC. У випадку державної перевірки дотримуйтеся всіх місцевих протоколів; зокрема, перед будь-якими діями якнайшвидше зверніться до юридичного відділу.

УГОДИ З ВИКОРИСТАННЯМ КОНФІДЕНЦІЙНОЇ ІНФОРМАЦІЇ

Угоди з використанням конфіденційної інформації – це купівля або продаж цінних паперів компанії на підставі внутрішньої інформації, тобто важливої інформації про Компанію, яка ще не відома громадськості. Закони багатьох країн і наші власні внутрішні положення забороняють угоди з використанням конфіденційної інформації. Ці закони вказують на те, що конфіденційна інформація Компанії не має служити нашій особистій вигоді. Якщо ви володієте істотною непублічною інформацією про Bunge, ви не маєте законного права брати участь у біржових торгах цінними паперами Bunge або давати поради з цього приводу іншим, доки не мине належний період часу після оприлюднення інформації. Це правило стосується також участі в торгах із використанням істотної інсайдерської інформації третьої сторони, яку ви могли отримати під час роботи в компанії Bunge. Якщо ви порушуєте ці закони про інсайдерську торгівлю, це може мати дуже серйозні наслідки як для вас, так і для компанії Bunge, включно з великими штрафами та ув'язненням. Крім того, до вас може бути застосовано дисциплінарне покарання (включно зі звільненням).

Що таке істотна інсайдерська інформація?

Інформація вважається **істотною**, якщо вона може вплинути на раціональне рішення інвестора придбати, продати чи утримати акції. Інформація вважається **інсайдерською**, якщо її ще не оприлюднено. За загальним правилом, після санкціонованого опублікування інформації вона вважається публічною щонайменше через два повні дні торгів.

Важливо також знати, що істотна інсайдерська інформація може бути позитивною або негативною. Якщо ви плануєте операцію з цінними паперами й вважаєте, що вам доступна істотна інсайдерська інформація про Bunge або іншу компанію, перегляньте наше [Корпоративне положення й порядок про інсайдерську торгівлю](#) або зверніться до однієї з інстанцій, указаних у розділі **Запитання та повідомлення про проблеми**.

ПОГЛЯНЬМО БЛИЖЧЕ

Ось деякі розповсюджені приклади істотної інсайдерської інформації:

- дані або прогнози про доходи чи прибутковість;
- плани важливих придбань, відділень чи капіталовкладень;
- значний судовий процес та інші юридичні нюанси;
- вагомні зміни в керівництві;
- інформація про новий продукт.

Скерування

Закони про інсайдерську торгівлю також стосуються розголошення істотної неопублічної інформації друзям чи членам родини. Рекомендації іншим особам щодо торгів називаються **скеруванням**. **Скерування** вважається однією з форм інсайдерської торгівлі, що може призвести до серйозних штрафів чи ув'язнення як інформатора, так і отримувача інформації.

Запитання й відповіді

Рита керує відділом зв'язків із громадськістю в компанії Bunge. Вона працює зі своєю командою над прес-релізами щодо важливого злиття, яке Компанія планує найближчим часом. Ще до оприлюднення вона радить своєму нареченому придбати якомога більше акцій Bunge. Оскільки вона не вдавалася в деталі, її вчинок цілком прийнятний, правда ж?

Ні. Хоча Рита не повідомила всіх відомих їй деталей, вона здійснила скерування. Рита неправомірно використовує своє становище та отриману інформацію задля особистої вигоди.

УВАЖНІСТЬ ДО НАШОЇ ГРОМАДИ

- *Екологічна раціональність*
- *Політична діяльність*
- *Зовнішні зв'язки з громадськістю*

ЕКОЛОГІЧНА РАЦІОНАЛЬНІСТЬ

Компанія Bunge веде бізнес таким чином, щоб сприяти екологічній раціональності. Ми докладемо всіх зусиль, щоб покращити добробут громад, у яких працюємо. Кожен із нас відповідальний за те, щоб завжди дотримуватися положень Bunge про екологічні стандарти та відповідних законів з охорони довкілля скрізь, де ми працюємо. Додаткову інформацію та рекомендації подає *Положення про охорону довкілля*.

Запитання й відповіді

Еріка помітила незначне протікання контейнера з розчинником, що використовується на їхній ділянці. Незабаром контейнер перевезуть на іншу ділянку. Зміркувавши, що післязавтра це вже її не обходитиме, вона цілком ігнорує проблему. Чи правильне рішення Еріки?

Ні. Під час перевезення дефектного контейнера розчинник може розлитися там, де це завдасть шкоди довкіллю. Еріка повинна повідомити про проблему та застосувати відповідний протокол для її вирішення.

ПОЛІТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Компанія Bunge розуміє, що кожен із нас має право підтримувати політичну діяльність на власний розсуд в особистий час і на власні кошти. Для нас неприпустимо використовувати майно чи ресурси Bunge для особистої політичної діяльності. Крім того, ми ніколи не повинні долучатися до будь-якої політичної діяльності від імені Bunge, не отримавши відповідних повноважень. Якщо у вас виникають запитання, зверніться до юридичного відділу або відділу зв'язків із державними органами. Нарешті, для нас неприпустимо нав'язувати колегам підтримку певної діяльності, навіть якщо багато хто поділяє певні інтереси й переконання.

ЗОВНІШНІ ЗВ'ЯЗКИ З ГРОМАДСЬКІСТЮ

Запити ЗМІ на інтерв'ю чи інформацію

Інформація, яку ми оприлюднюємо перед громадськістю, має повно, точно та правдиво змальовувати нашу Компанію. Тільки спеціально призначені спеціалісти Компанії можуть ділитися інформацією та новинами про Bunge. Тому ми не можемо робити ніяких публічних заяв від імені Bunge, якщо нас не призначено речниками Компанії. Якщо до вас звернувся представник преси, скеруйте його до відділу зв'язків із громадськістю.

Запити від інвесторів

Так само й новини, які можуть вплинути на інвесторів або фондовий ринок, дозволено оприлюднювати лише призначеним представникам Компанії. Якщо інвестор, аналітик цінних паперів чи інший фінансовий експерт звертається до вас із запитом (навіть неофіційним) на інформацію, скеруйте його до відділу зв'язків з інвесторами. Додаткову інформацію подає наше *Корпоративне положення про розголошення інформації*.

РЕСУРСИ

СТРУКТУРА ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ ВІДПОВІДНОСТІ

Глобальний комітет з етики та відповідності (GEC) і Головний інспектор з відповідності

Головний інспектор з відповідності та члени команди GEC несуть першочергову відповідальність за щоденне виконання Кодексу поведінки та нагляд за його дотриманням. Якщо відповідно до правил Кодексу потрібно отримати схвалення GEC, працівники повинні звертатися до регіонального менеджера GEC. Контактні дані всіх менеджерів GEC наведено на порталі Bunge за адресою <http://bnaportal.na.dir.bunge.com/wps/portal/gec>.

Юридичний відділ

Юридичний відділ тісно співпрацює з Головним інспектором з відповідності та з GEC, щоб забезпечити в усій Компанії постійне дотримання Кодексу поведінки та відповідних положень і порядків. Цей відділ являє собою додаткову інстанцію, яка може допомогти у вирішенні питань відповідності.

Гаряча лінія Bunge

Багатомовна гаряча лінія доступна за адресою www.bunge.alertline.com або (для Європи) www.bungeeu.alertline.com, а також за безкоштовним номером 1-888-691-0773 для Канади й США. Список безкоштовних номерів для окремих країн наведено на порталі Bunge за адресою <http://bnaportal.na.dir.bunge.com/wps/portal/gec>.

Гарячу лінію обслуговує незалежний сторонній постачальник послуг. Лінія працює цілодобово й без вихідних. Надаючи повідомлення, рекомендовано назватися. Проте там, де це дозволено чинним законодавством, приймаються анонімні повідомлення. Конфіденційність повідомлень буде зберігатися, доки це можливо й не шкодить належному розслідуванню та вирішенню проблеми. Анонімні повідомлення будуть розглядатися, наскільки це можливо на основі отриманої інформації.

Оприлюднення відмови

Хоча відмова від цього Кодексу не передбачається, вона можлива в деяких виняткових випадках. Будь-яка відмова від цього Кодексу потребує попередньої письмової згоди Головного інспектора з відповідності. Будь-яка відмова виконавчих директорів чи керівників Bunge Limited можлива тільки за умови затвердження Радою директорів або Дорадчим комітетом і має негайно оприлюднюватися відповідно до чинного законодавства.

BUNGE

**Виникли запитання
чи проблеми?
Ми допоможемо.**

ГЛОБАЛЬНИЙ КОМІТЕТ З ЕТИКИ ТА ВІДПОВІДНОСТІ (GEC)

Головний інспектор з відповідності та члени команди GEC несуть першочергову відповідальність за щоденне виконання Кодексу поведінки та нагляд за його дотриманням. Якщо відповідно до правил Кодексу потрібно отримати схвалення GEC, працівники повинні звертатися до регіонального менеджера GEC. Контактні дані всіх менеджерів GEC наведено на порталі Bunge за адресою <http://bnaportal.na.dir.bunge.com/wps/portal/gec>.

ГАРЯЧА ЛІНІЯ BUNGE

У МЕРЕЖІ: www.bunge.alertline.com або (в Європі) www.bungeeu.alertline.com

ЗА ТЕЛЕФОНОМ: 1-888-691-0773 (безкоштовно у США та Канаді)

(Список безкоштовних номерів для окремих країн наведено на порталі Bunge за адресою <http://bnaportal.na.dir.bunge.com/wps/portal/gec>).